

Hikmət HACIYEV: “Ermənistanın təxribatı onun üçün tam məğlubiyyətlə başa çatdı”

Rusiyanın “Nasionalnaya oborona” jurnalının avqust buraxılışında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyevin bu il iyulun 12-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan-Ermənistan sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində törətdiyi hərbi təxribat barədə müsahibəsi dərc olunub. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

- *Azərbaycan-Ermənistan sərhədində döyüşlərə gətirib çıxarmış səbəblər hansılardır?*

- Bu yaxınlarda Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində yaranmış gərginlik erməni təxribatının nəticəsi idi. Rəsmi Yerevan bu hərbi avantüranı törətməkdə bir sıra məqsədlər güdüdü. Onları şərti olaraq daxili və xarici məqsədlərə bölmək olar.

Daxili məqsədlər Ermənistan-da ağır siyasi və sosial-iqtisadi durum, COVID-19-la bağlı acınacaqlı şərait fonunda vəziyyətin gərginləşməsi ilə bağlıdır. Məlum olduğu kimi, 2018-ci ildə Paşinyan erməni xalqına verdiyi populist vədlər dalğasında hakimiyyətə gəldi. Lakin zaman göstərdi ki, onun hökuməti həmin vədləri reallaşdırmaq, ölkədə həyatı yaxşılaşdırmaq, doğru dəyişmək iqtidarında deyil. COVID-19-la bağlı vəziyyət Ermənistan hökumətinin səmərəsizliyini əyani şəkildə nümayiş etdirdi. Buna görə də Paşinyan hökuməti güclənən etirazlar fonunda əhalinin diqqətini daxili problemlərdən yayındırmağa çalışır.

Xarici səbəblər arasında Azərbaycanın beynəlxalq arenada çox böyük uğurlarını qeyd etmək lazımdır. Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün dəstəklənməsi baxımından bizim beynəlxalq mövqələrimizin güclənməsi Ermənistanla həssəd doğurur. Pozucu siyasət yürüdən və Azərbaycan ərazilərini işğal altında saxlayan Ermənistan bu fonda Ermənistan ilə Azərbaycan arasında yeni, lakin bu dəfə Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində gərginlik ocağı yaratmaq yolu ilə beynəlxalq birliyin diqqətini Dağlıq Qarabağda və işğal edilmiş digər ərazilərdə vəziyyətdən yayındırmağa çalışır. Rəsmi Yerevan bu cür təxribatlarla belə bir rəy yaratmağa çalışır ki, guya Azərbaycan Ermənistanın ərazisinə hücumlar edir, beləliklə, Ermənistan özünün üzv olduğu hərbi-siyasi təşkilatları Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinə cəlb etməyə çalışır.

Bundan əlavə, Ermənistanın məqsədlərindən biri də ixrac neft-qaz kəmərləri, “Şərç-Qərb nəqliyyat dəhlizi” kimi beynəlxalq əhəmiyyətli strateji layihələrə təhlükə yaratmaq idi.

İnamla deyə bilirik ki, Ermənistan qarşısına qoyduğu məqsədlərə çatmadı və onun təxribatı tam məğlubiyyətlə uğradı.

- *Vəziyyət lap əvvəldən necə inkişaf edib, kim birinci atəş açdı? Azərbaycan tərəfi necə hərəkət edib?*

- Döyüş əməliyyatlarını birinci olaraq Ermənistan silahlı qüvvələri başlayıb. Onlar iyulun 12-də artilleriyanı cəlb etməklə Azərbaycan Ordusunun mövqələrinə zərbə endiriblər. Bu hücum cavab atəşi ilə dəf edilib. Lakin əvvəllər

olduğu kimi, Ermənistan bu təxribata görə də məsuliyyəti Azərbaycanın üzərinə atmağa atıb, əsasız, hətta gülünc dəlillər gətirib. Ermənistan tərəfi iddia edir ki, guya Azərbaycanın iki hərbi qulluqçusu UAZ avtomaşınında Ermənistan ilə sərhəddə hərbi təxribat törətməyə çalışıb. Əlbəttə ki, bu, absurddur və heç bir məntiqə uyğun gəlmir. Hansı müasir ordu silahlı düşməne zirehsiz nəqliyyat vasitələrindən istifadə etməklə hücum edər?

Xüsusi vurğulamaq istəyirəm ki, Ermənistan ilə dövlət sərhədində Azərbaycanın heç bir hərbi planı və ya məqsədi yoxdur. Delimitarizasiya məqsədilə Ermənistan ilə sərhədin bu hissəsinin qorunması Azərbaycan Sərhəd Qoşunlarına həvalə edilib. Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində eskalasiya Azərbaycanın maraqlarına uyğun deyil. Əksinə, artıq qeyd etdiyim kimi, sərhədin bu hissəsində gərginlik ocağının yaranması Ermənistanın mənafeyinə uyğundur.

- *Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan dəfələrlə bəyan edib ki, Bakı ilə Yerevan arasında xüsusi “qaynar xətt” telefon rabitəsi yaradılıb, zəruri hallarda, yaranmış silahlı insidentlərin nizamlanması barədə o, Azərbaycan Prezidentinə zəng vura bilər. Siz necə düşünürsünüz, iyulun 12-də Paşinyan həmin kanaldan nə üçün istifadə etməyib?*

- Əvvəllər, bu məsələyə aydınlıq gətirmək lazımdır. Azərbaycan Prezidenti ilə Ermənistanın baş naziri arasında bu cür rabitə kanalı yoxdur. İki ölkənin səlahiyyətli nümayəndələri arasında müəyyən rabitə kanalı var. Təcrübə göstərib ki, Ermənistanla, xüsusən Yerevanda daimi kadr qarmaqarışığı ilə bağlı amillər nəticəsində bu rabitə kanalı praktiki olaraq səmərəsizdir. Faktiki olaraq orada əlaqə saxlanası adam yoxdur. Bu, bir daha sübut edir ki, erməni tərəfi hərəkətlərində səmimi deyil.

- *Məlum olduğu kimi, Bakıda Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə kütləvi dəstək yürüşü keçirilib. Bu tədbir barədə danışardınız.*

- Erməni təcavüzünün cəzasızlığı ilə əlaqədar Azərbaycan cəmiyyətində hiddət, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması üzrə beynəlxalq səylərin səmərəsizliyindən məyusluq günbəgün artır. Tamamilə aşkardır ki, cəzasızlığa son qoyulmasa, Ermənistan bundan sonra da təcavüzkar siyasətini və Azərbaycan ərazilərinin işğalını davam etdirəcək.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinə kütləvi dəstək yürüşü əzəli torpaqlarının erməni işğalından azad edilməsi məsələsində tamamilə həmrəy və qətiyyətli olan Azərbaycan xalqının dönməz iradəsini əks etdirdi. Bu mühüm hadisə

xalq ilə iqtidar arasında tam birliyi növbəti dəfə nümayiş etdirdi.

Azərbaycan xalqı Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin siyasətini fəal dəstəkləyir və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təzliklə bərpa olunmasını arzu edir. Vurğulamaq istəyirəm ki, yürüşdən sonra Prezidentin çağırışına cavab olaraq 50 mindən çox Azərbaycan vətəndaşı könüllü olaraq orduya yazılmaq üçün qeydiyyatdan alınıb. Bu, ölkədə vətənpərvərlik ruhunun yüksək səviyyədə olduğunu bir daha təsdiq etdi.

- *Azərbaycan Silahlı Qüvvələri iyulun 12-dən başlayaraq sərhədini silahlı təxribat törədilmiş hissəsində hansı döyüş vəzifələrini icra edirdilər?*

- Bir daha qeyd etmək istəyirəm ki, Azərbaycanın Ermənistan ilə sərhəd zonasında heç bir hərbi planı və ya məqsədi yoxdur. Bu yaxınlarda törədilmiş təxribat dövründə Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyüş vəzifəsi dövlət sərhədini və dinc əhalinin təhlükəsizliyini qorumaq idi.

Azərbaycan Ordusu düşməni layiqincə dəf etdi, döyüş qabiliyyətini və yüksək mənəvi ruhunu bir daha təsdiq etdi. Döyüş əməliyyatları meydanında vəziyyət barədə tam məlumatlandırılmış Azərbaycan Silahlı Qüvvələri operativ şərəitə səmərəli nəzarət edirdilər. Onlar ölkənin müdafiəsi zamanı strateji və taktiki məsələlərin həllində geniş imkanlarını, o cümlədən yüksək dəqiqlikli silahlardan səmərəli istifadə, pilotsuz uçuş aparatlarını uğurla tətbiq etmək qabiliyyətlərini nümayiş etdirdilər.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri döyüş əməliyyatları zamanı erməni qüvvələrinin mövqələrimizə soxulmaq cəhdlərinin qarşısını aldılar, ərazilərimizin artilleriya atəşinə tutulduğu nöqtələri qısa müddətdə susdurdular. Qeyd etmək lazımdır ki, həmin atəş nöqtələrindən təkə döyüş mövqələrimizə deyil, həm də mülki şəxslərin olduğu yaşayış məntəqələrimizə atəş açılırdı. Bu, beynəlxalq humanitar hüququn kobud şəkildə pozulmasıdır.

Azərbaycan Ordusu bu istiqamətdə ərazi bütövlüyümüzün müdafiəsini, dövlət sərhədinin toxunulmazlığını və ölkə vətəndaşlarının təhlükəsizliyini təmin etdi. Biz inanırıq ki, bu, Yerevanda “yeni ərazilər uğrunda yeni müharibə” xülyasına düşmüş bəzi davakarlar üçün yaxşı dərs olacaq.

- *Azərbaycan və Ermənistan tərəfindən itkilər barədə məlumatlar necədir?*

- Ermənistan tərəfindən növbəti silahlı təcavüz aktı nəticəsində təəssüf ki, Azərbaycanın 12 hərbi qulluqçusu və bir dinc sakinin həlak olub. Ermənistan tərəfinə gəldikdə, qeyd etmək istəyirəm ki, Ermənistan silahlı qüvvələrində özlərinin həqiqi itkilərini ictimaiyyətdən gizlətmək məqsədilə mürəkkəb mexanizm mövcuddur. Bu məsələdə Ermənistanın bütün rəhbərləri özlərini qeyri-səmimi aparıb və həmişə öz xalqını aldadıblar.

Bizdə olan məlumata görə, döyüş əməliyyatlarının şiddətli xarakterini nəzərə alsaq, Ermənistan tərəfdən onlarca həlak olan və yüzlərlə yaralanan var. Əvvəlki təcrübəni nəzərə alaraq inamla demək olar ki, tezliklə bu itkilər döyüşlə bağlı olmayan, qəzalar və digər bədbəxt hadisələr nəticəsində yaranmış itkilər kimi təqdim ediləcək. Bundan əlavə, sizin diqqətinizi bir fakta cəlb etmək istəyirəm ki, Ermənistan tərəfindən ön xəttə bir qayda olaraq çoxsaylı mızdlular cəlb edilir, onların ölümünün statistikasına isə ümumiyyətlə əlan olunmur.

- *Ermənistan iddia edir ki, Azərbaycan mülki obyektlərə zərbələr endirir. Siz bunu necə şərh edərdiniz?*

- Bu, erməni tərəfinin növbəti yalanı və dezinformasiyadır. Əksinə, mülki əhalinin atəşə tutulması Ermənistan silahlı qüvvələrinin çoxdankı praktikasıdır. 2016-cı ilin aprelində olduğu kimi, bu dəfə də onlar Azərbaycanda mülki obyektləri və dinc əhalini bilərəkdən iriçaplı silahlardan və ağır artilleriya qurğularından atəşə tutdular. Dövlət sərhədində döyüş əməliyyatları nəticəsində Azərbaycanın bir dinc sakinini həlak oldu, Ermənistanın dinc əhalisi arasında isə itki yoxdur. Azərbaycanın mülki əhalisinə, dövlət mülkiyyətinə, o cümlədən infrastruktur obyektlərinə də ciddi ziyan vurulub. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti artıq Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Tovuz rayonunun atəşə tutulması nəticəsində dəymiş zərərin aradan qaldırılması tədbirləri haqqında sərəncam imzalayıb.

Artıq qeyd etdiyim kimi, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri yüksək dəqiqlikli müasir silahlara malikdir və yalnız legitim hərbi hədəflərə zərbələr endirir. Ermənistan silahlı qüvvələri isə terror taktikasından istifadə edərək öz atəş mövqələrini yaşayış məntəqələrinin yaxınlığında və ya daxilində yerləşdirir, bununla da həmin məntəqələri bilərəkdən təhlükəyə məruz qoyur-

lar. Odur ki, dinc əhalinin məqsədyönlü şəkildə atəşə tutulmasına görə Azərbaycan yox, məhz Ermənistan cavab verməlidir.

- *Azərbaycan-Ermənistan sərhədində budəfəki münaqişəni hansı prinsiplər əsasında nizamlamaq mümkündür?*

- Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədinin Tovuz rayonu istiqamətində budəfəki eskalasiyaya Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi kontekstində baxmaq lazımdır. Azərbaycan ilə Ermənistan arasında döyüş əməliyyatları bu münaqişənin, Ermənistan tərəfindən silahlı təcavüzün və Azərbaycan ərazilərinin 20 faizinin işğal edilməsinin nəticəsidir. Ermənistanın pozucu siyasəti, o cümlədən təmas xəttində və dövlət sərhədində daim təxribatlar törətməsi onun bu münaqişənin həllində maraqlı olmadığını və status-kvonu uzatmaq cəhdini nümayiş etdirir.

Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin nizamlanması prinsipləri çoxdan məlumdur. Münaqişə BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1993-cü ildə qəbul edilmiş dörd qətnaməsi (822, 853, 874, 884 nömrəli), Helsinki Yekun Aktı əsasında, Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyü, onun beynəlxalq miqyasda tanınmış sərhədləri çərçivəsində həll edilməlidir. Başqa həll yolu yoxdur və o da bilməz.

Yuxarıda göstərilən prinsiplər əsas götürülməklə mərhələli nizamlama prosesində Ermənistan işğalçı qüvvələrini Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsindən və ona bitişik rayonlarından çıxarmalı, məcburi köçkünlərin öz evlərinə təhlükəsiz qayıtması üçün hər cür şərait yaratmalıdır.

- *Azərbaycan Dağlıq Qarabağ məsələsinin ədalətli həlli üçün necə hərəkət etmək niyyətindədir?*

- Azərbaycan Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin siyasi-diplomatik yolla nizamlanmasını tərəfdarı olaraq qalır. Lakin danışıqlar xətinə danışıqlar aparılması yolverilməzdir. Münaqişəni həll etmək üçün Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsinin imitasiyası deyil, bu məsələnin müzakirəsi məqsədilə ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində mahiyyəti üzrə danışıqlar aparılmalıdır.

Azərbaycan Ermənistanın işğalçı qüvvələrinin Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsindən və ona bitişik rayonlarından çıxarılmasını, məcburi köçkünlərin öz torpaqlarına təhlükəsiz qayıtmasını israrla tələb edir. Öz növbəsində, beynəlxalq birlik, təcavüzkar Ermənistanla dəqiq siqnal verməlidir ki, beynəlxalq miqyasda tanınmış sərhədlərin güc tətbiq etməklə dəyişdirilməsi qəbul edilməzdir.

Sonda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin “Valday” Beynəlxalq Diskussiya Klubunun iclasının plenar sessiyasında ifadə etdiyi mövqeyi bir daha səsləndirmək istəyirəm: “Qarabağ Azərbaycandır və nida işarəsi”.